

Lisa 1 Protokollile lisatud kirjavahetus kahe esimese päevakorrapunkti juurde:

1. PVS ja väikesaarte väljalangemine nimistust.
2. Maade müük ja omandiküsimused saartel, maareformi puudulikud tulemid.

06.12.23 kirjutab Rahandusministeeriumi nõunik Krislin Ots ESK eestseisusele:

„----- Forwarded message -----

Saatja: **Krislin Ots** <Krislin.Ots@fn.ee>

Date: T, 6. detsember 2022 12:17

Subject: kohtumine riigihalduse ministriga

To: jlem <jlem@online.ee>, Riina Kaljulaid <riina.kaljulaid@gmail.com>

Vastus teie küsimusele: *Mis meie poolt eelnevalt tõstatatud teemade osas (väikesaare kuulumine väikesaarte nimistusse ehk selle välja arvamise kriteeriumite muutmise ning võimalik maade võõrandamise kitsendused väikesaartel) edasi on saanud.*

Seoses Teie ettepanekutega väikesaarte seaduse muudatusteks. Me ei poolda ettepanekut, et väikesaari ei arvataks viis aastat nimistust välja ka siis kui elanike arv langeb alla viie (seaduses seatud kriteerium). Väikesaarte seaduse ei reguleeri ega peagi reguleerima kõikide asustatud väikesaarte elu, vaid eesmärk on seaduse tasandil reguleerida suuremate kogukondadega saarte erisusi. Väikesaarte nimistusse mittekuulumine ei tähenda, et väikesaart ei tunnustataks asustatud saarena. Kõik väikesaared on osa mõne omavalitsuse territooriumist, kes ka oma elanike heaolu püüavad tagada. Mis puudutab täpsemalt püüasutusega väikesaarte täiendavaid vahendeid tasandusfondi raames, siis riik eraldab täiendavad vahendid, et toetada kohalikku omavalitsust kui saarel on arvestatav püüasutus kinnistunud ja on tekkinud alaliselt elav kogukond (kokkuleppeliselt vähemalt 5 elanikku), mis tähendab oluliselt suuremat eelarvelist koormust ja ootust KOVile väikesaare arendamisel ning teenuste pakkumisel. Et nimistust välja langemisel üleminekut leevendada, on ka praegu saare loodud ühe aastane üleminekuperiood, et KOVil oleks aega eelarves muudatusi teha ning muutustega eelarves arvestada.

Mõistame muret maade osas, kuid maade võõrandamisel kitsenduste seadmine ei ole meie hinnangul samuti võimalik, sest see piirab vaba konkurentsi - ei saa piirata omanike võimalusi oma kinnisvara müügiks ega võimalusi kinnisvaravara osta, et saarele elama või ettevõtlusega tegelema tulla. See oleks vastuolus kokku lepitud põhimõtetega inimeste, kaupade ja teenuste vabast liikumisest. Lisaks on piirangu seadmine ja sellest huvitatud osapoole teavitamine erakordselt koormav kinnistu müüjale, sest tal puudub ülevaade, kes on need isikud, kes on saareelanikud ja kes tegeleb saarel ettevõtlusega.

Väga vabandan, et vastamine venis nii pikale. Tempo on olnud suur ja ringi käimist palju.

Heade soovidega

Krislin Ots

7.12.22 kohtusime riigihaldusminister Riina Solmani juures. Anti lootust, et probleemile püütakse leida lahendus, mis tegelikkuses aset ei leidnud ja selle järgnenud ESK juhatuse esimehe Riina Kaljulaidi täiendava küsimise peale 10.02.23 tuli Rahandusministeeriumi nõunikult Krsilin Otsalt järgnev vastus:

Saatja: **Krislin Ots** <Krislin.Ots@fin.ee>
Date: R, 10. veebruar 2023 13:56
Subject: RE: Osmussaar
To: Riina Kaljulaid <riina.kaljulaid@gmail.com>

Tere Riina!

Uurisin antud teema kohta kohtumisel osalenute käest lisainfot. Teie kohtumisel oli jutuks Osmussaare välja jäämine püüasustusega väikesaarte nimistust. **Väikesaarte nimistu koostamise protsess ja põhimõtted on reguleeritud püüasutustusega väikesaarte seaduses. Samuti on seaduses ette nähtud püüasustusega väikesaarte saarelisusest tingitud täiendavate vahendite eraldamine kohalike omavalitsuste tasandusfondist. Juhul kui väikesaar arvatakse nimistust seaduses toodud põhimõtete kohaselt välja, lõpetatakse ka vastav eraldis kohalikele omavalitsusele tasandusfondist.**

Kuna toetust saab jagada ainult seaduse alusel, siis Rahandusministeeriumi eelarvesse Osmussaare jaoks eraldi toetust kahjuks kavandatud ei ole.

Heade soovidega

Krislin Ots

ESK eestseisuse esimehe Jüri Lemberi e-kiri 23.03.23 rahandusminister Mart Võrklaevale oli järgmine:

Sellisel moel me kindlasti väikesaarte aastaringsele asustatusele kaasa ei aita ega ei suuda seda riigi poolt tagada. **Ettepanek oleks piirata väikesaare nimistust välja kukkumist näiteks vähemalt viimase viie aasta jooksul alla viie isikuga.**

Ehk siis mõte oleks, et kui saar on saanud väikesaarte nimistusse kuna elanikke oli vähemalt viis ja ühel hetkel on neid neli-kolm -kaks ja lõpuks kasvõi üks ja inimesed on saart asustanud vähemalt viimased kümme aastat, siis ka see viimane asukas saaks oma isesesivate elupäevade lõpuni jääda väikesaare asukaks ja vastupidi kogu selle aja oleks võimalik saart taasasustada sellesama viie isiku piires.

MIS ON EESMÄRK ? Eesmärk on ju ikka säilitada, maksku, mis maksab väikesaartel püüasustus ja luua tingimused, seaduse ja minimaalse infra või kulude leevendamise alusel, saarele püüasustuse tekkimiseks. Oluline on ka riigi julgeoleku aspekt – võimalikult paljud saared peavad olema riigi kodanikkonna poolt asustatud ja kontrollitud.